

Vergaderjaar 2022–2023

28 165

Deelnemingenbeleid rijksoverheid

Nr. 380

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 26 oktober 2022

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Financiën over de brief van 29 juni 2022 inzake het jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2021 (Kamerstuk 28 165, nr. 371).

De Minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 21 oktober 2022. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Tielen

De adjunct-griffier van de commissie,
Lips

Vraag 1

Voor welke aspecten van «brede diversiteit» heeft de Staat aandacht bij toekomstige benoemingen?

Antwoord 1

Diversiteit binnen raden van bestuur en raden van commissarissen is voor het kabinet een belangrijk aandachtspunt. Op dit gebied zijn bij staatsdeelnemingen positieve ontwikkelingen te zien. Er is de afgelopen jaren een duidelijke toename te zien van het aantal vrouwelijke bestuurders en commissarissen bij de staatsdeelnemingen. Diversiteit beperkt zich uiteraard niet tot genderdiversiteit, maar ziet ook op aspecten als culturele achtergrond, leeftijd, seksuele oriëntatie en arbeidsbeperkingen. Er is een duidelijke roep in de samenleving om meer diversiteit en inclusie in brede zin. Volgens het kabinet valt ook in de raden van bestuur en raden van commissarissen van deelnemingen in dit kader nog winst te behalen.

Vraag 2

Welk percentage dat aan het wettelijk streven voldoet wordt nagestreefd door de Staat aangaande diversiteit van geslacht bij staatsdeelnemingen, met het oog op benoemingen in 2022?

Antwoord 2

De wet schrijft voor dat een raad van commissarissen van beursgenoteerde ondernemingen voor ten minste een derde deel uit vrouwen en voor ten minste een derde deel uit mannen moet bestaan. Vanwege de bijzondere maatschappelijke positie van deelnemingen vindt de staat het echter passend om deze standaard ook toe te passen op de niet-beursgenoteerde deelnemingen en zowel voor de raad van commissarissen als de raad van bestuur. Van de 11 deelnemingen met meer dan één bestuurder voldoen er 8 aan de vereisten als het gaat om de raden van bestuur. Voor wat betreft de raden van commissarissen voldoen alle 14. Bij de staatsdeelnemingen die nog niet aan deze eis voldoen, is het beleid erop gericht om dit te realiseren bij de eerstvolgende aanstelling van een nieuwe bestuurder.

Vraag 3

Hoe verhouden de cijfers in tabel 4.10 zich tot private partijen die niet in staatshanden zijn?

Antwoord 3

Het Ministerie van Financiën heeft geen eigen cijfers beschikbaar van beloningsverhoudingen bij private ondernemingen. Om toch een vergelijking te kunnen maken is informatie over beloningsverhoudingen bij beursgenoteerde ondernemingen geraadpleegd op basis van een openbaar beschikbaar rapport van EY.¹ Dit rapport geeft aan dat de mediaan van de beloningsverhoudingen in 2021 bij AEX-bedrijven (Amsterdam Exchange Index) 32.6 is. Bij AMX-bedrijven (Amsterdam Midkap Index) is dat 25.0 en bij AScX-bedrijven (Amsterdam Small Cap Index) 11.6. De mediaan van de beloningsverhoudingen bij staatsdeelnemingen (zoals opgenomen in tabel 4.10) is 4.5.²

¹ Executive Remuneration in the Netherlands 2021, EY 2021, p.27.

² De systematiek voor rapportage over beloningsverhoudingen verschilt overigens tussen bedrijven wat de vergelijkbaarheid niet ten goede komt. Sommige bedrijven gaan bijvoorbeeld uit van een vergelijking van de totale beloning van de CEO met het gemiddelde van de beloning van medewerkers. In het jaarverslag beheer Staatsdeelnemingen wordt gerapporteerd over de beloningsverhouding tussen de beloning van de CEO en de mediaan van de beloning van de overige medewerkers.

Vraag 4

Wat is de beloningsverhouding voor Air France-KLM?

Antwoord 4

Air France-KLM rapporteert in haar jaarverslag over de beloningsverhouding. De verhouding tussen de beloning van de CEO van Air France-KLM en de mediaan van de beloning van de overige medewerkers was in 2021 25.96.

Vraag 5

Wordt hier de Staat bedoeld als aandeelhouder (dat met hoofdletter geschreven had moeten worden) of de staat als de verslaglegging middels een staat?

Antwoord 5

In deze passage wordt bedoeld op de staat, zijnde de Staat der Nederlanden.

Vraag 6

Welke acties onderneemt de Staat als aandeelhouder om ervoor te zorgen dat ook bedrijven waarvan de naleving van MVO (maatschappelijk verantwoord ondernemen)-standaarden achterblijft gaan voldoen aan deze standaarden?

Antwoord 6

Op basis van de nieuwe Nota Deelnemingenbeleid 2022 (Kamerstuk 28 165, nr. 370) ga ik het gesprek aan met de deelnemingen over hun MVO-beleid en ambities. Ik vraag de deelnemingen een peeranalyse uit te voeren om inzichtelijk te maken of deelnemingen een voorbeeldrol vervullen en ambitieus zijn op het gebied van MVO, waaronder op het gebied van de MVO-richtlijnen zoals opgenomen in het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen. Indien dit onvoldoende het geval is, gaat de staat als aandeelhouder het gesprek aan met de deelnemingen tijdens reguliere overleggen en eventueel in een aandeelhoudersvergadering hoe zij wel op het juiste niveau komen. Afhankelijk van het onderwerp en de sector betrek ik zo nodig ook mijn ambtsgenoten van andere departementen. Uit ervaring weet ik dat de deelnemingen oproepen vanuit de staat als aandeelhouder serieus nemen, dit verwacht ik ook op gebied van MVO.

Tenslotte verwacht ik door rapportage in het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen over de invulling van MVO door de deelnemingen, en door bespreking daarvan met uw Kamer, eveneens een stimulerende en sturende werking uitgaat.

Vraag 7

Wat draagt het bezit van een luchthaven in Brisbane via Schiphol bij voor de Staat als aandeelhouder?

Antwoord 7

De investering van Schiphol in de luchthaven van Brisbane draagt hoofdzakelijk indirect bij aan de publieke belangen die samenhangen met Schiphol. Schiphol behaalt een financieel rendement op de investering en daarnaast hebben dit soort activiteiten leereffecten. Zo kan Schiphol bijvoorbeeld op kleinere schaal innovaties testen alvorens deze op Amsterdam Airport Schiphol in gebruik worden genomen.

In de Nota Deelnemingenbeleid 2022 is een kader opgenomen hoe ik naar branchevreemde en buitenlandse activiteiten kijk. Dit kader geldt voor nieuwe activiteiten en investeringen van deelnemingen. Voor bestaande

activiteiten is het kader bedoeld als richtinggevend gedurende gesprekken tussen de aandeelhouder en de deelneming. Bij investeringen in brede activiteiten, zoals branchevreemde en buitenlandse investeringen, is de grondhouding van de staat als aandeelhouder kritischer dan eerst, omdat deze activiteiten verder afstaan van het door de deelneming te borgen publieke belang. Daarbij zal ik aan aanvullende criteria toetsen, zoals het trackrecord dat de deelneming heeft als het gaat om buitenlandse activiteiten en of de activiteiten kunnen worden afgescheiden van de kernactiviteiten.

Vraag 8

Wanneer verwacht de regering dat de solvabiliteit van Air France-KLM positief zal zijn?

Antwoord 8

Air France-KLM heeft gedurende de COVID-crisis en in de nasleep daarvan grote verliezen geleden waardoor de vermogenspositie is verslechterd. Ter achtergrond, eind 2019 had de onderneming een eigen vermogen van EUR 2.229 miljoen positief en eind maart 2022 was het eigen vermogen EUR 4.216 miljoen negatief. Air France KLM heeft dankzij verschillende vormen van kapitaal aan te trekken het vermogen weten te versterken en afhankelijk van hoe de markt zich ontwikkelt zal de onderneming daar ook van profiteren. De resultaten hiervan zullen we in de kwartaal- en halfjaarcijfers terugzien. Daarnaast is de snelheid van het herstel van de solvabiliteit afhankelijk van eventuele toekomstige maatregelen die de onderneming nog gaat nemen om de resultaten te verbeteren en de balans te versterken. Het kabinet kan hierdoor geen inschatting geven van wanneer de solvabiliteit van Air France-KLM weer positief zal zijn. De Nederlandse staat blijft in gesprek met de onderneming over de financiële situatie en het herstel.